

โรคจากเหตุปัจจัยทางกายภาพ

(Adverse health effect from physical hazard)

โรคจากเหตุปัจจัยทางกายภาพ เกิดจากการสัมผัสสิ่งคุกคามทางกายภาพ (Physical hazard) ที่เป็นพลังงานทางฟิสิกส์ ซึ่งมีคุณสมบัติทำให้เกิดโรคหรือปัญหาสุขภาพในคนได้ เช่น อุณหภูมิ ความกดอากาศ แสงสั่นสะเทือนของวัตถุ พลังงานเสียง พลังงานแสง และรังสีคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เป็นต้น ซึ่งอาจเกิดจากสภาพการทำงานหรือสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม

ปี พ.ศ. 2556 (ค.ศ. 2013) มีรายงานผู้ป่วย 468 ราย อัตราป่วย 0.72 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต พบผู้ป่วยทุกเดือนตลอดทั้งปี แต่พบรายงานสูงสุดเดือนมกราคม จำนวน 111 ราย รองลงมา เดือนเมษายนและพฤศจิกายน จำนวน 47 ราย เท่ากัน (รูปที่ 1)

รายงานผู้ป่วยจาก ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ มีอัตราป่วยสูงสุด 1.64 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ภาคเหนือ (0.27) ภาคกลาง (0.26) และ ภาคใต้ (0.24) (รูปที่ 2)

ผู้ป่วยส่วนใหญ่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลชุมชน ร้อยละ 49.15 รองลงมา โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลศูนย์ (40.38%) และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (10.47%) เป็นผู้ป่วยนอก ร้อยละ 90.60 และ ผู้ป่วยใน ร้อยละ 9.40 จำแนกตามสาเหตุและปัจจัย ได้แก่ การสูญเสียการได้ยินเสียงดัง 141 ราย ร้อยละ 30.13 เหตุลดความกดอากาศ 20 ราย (4.28%) ความร้อน 17 ราย (3.64%) และไม่ระบุสาเหตุ 290 ราย (61.97%)

ผู้ป่วยเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยจำแนกเป็นเพศหญิง 151 ราย และเพศชาย 317 ราย อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชายเท่ากับ 1 : 2.1 พบผู้ป่วยทุกกลุ่มอายุและกลุ่มอายุที่มีอัตราการป่วยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 25 - 34 ปี, 15 - 24 ปี และ 55 - 64 ปี เท่ากับ 0.82, 0.80 และ 0.78 ต่อประชากรแสนคน (รูปที่ 3) ผู้ป่วยมีอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมสูงสุด ร้อยละ 41.88 รองลงมา เกษตรกรรม (30.98%) รับราชการ

(3.42%) รับจ้างพื้นฐานทั่วไป (0.85%) ประกอบธุรกิจส่วนตัว (0.43%) ค้าขาย (0.21%) และ อื่น ๆ (22.22%)

ผู้ป่วยรายงานจาก 54 จังหวัด จังหวัดที่มีรายงานสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร อัตราป่วย 29.40 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ศรีสะเกษ (11.98) ปราจีนบุรี (5.47) ระยอง (3.51) น่าน (2.93) อุดรธานี (2.88) อำนาจเจริญ (2.67) ภูเก็ต (2.46) ตราด (1.79) และ กระบี่ (1.34) (รูปที่ 4)

ผู้ป่วยจากโรคเหตุปัจจัยทางกายภาพ ส่วนใหญ่เป็นวัยทำงานและเป็นผลเนื่องจากการทำงาน และการอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม จากรายงานการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม (รง.506/2) ในปี พ.ศ. 2556 พิจารณาโรคเหตุปัจจัยทางกายภาพและการทำงานพบว่า ผู้ป่วยโรคการได้ยินเสื่อมเนื่องจากเสียงดัง ส่วนใหญ่มีการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ที่มีเสียงดังในโรงงานอุตสาหกรรม 135 ราย ได้แก่ การผลิตอาหารและเครื่องดื่ม (95 ราย) การควบคุมเครื่องจักร (22 ราย) งานขับรถจักร บด เกรน (14 ราย) งานโลหะขั้นมูลฐาน (1 ราย) และ อื่น ๆ (3 ราย) เป็นต้น ผู้ป่วยโรคเหตุลดความกดอากาศ 20 ราย มีการทำงานเกี่ยวกับการดำน้ำลึก (18 ราย) และงานเกษตรกรรม (2 ราย) และ ผู้เจ็บป่วยเหตุความร้อน 18 ราย ส่วนใหญ่ทำงานที่ต้องสัมผัสกับความร้อน ได้แก่ งานเกษตรกรรม (3 ราย) การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความร้อนสูง (8 ราย) งานซักritz (1 ราย) และ อื่น ๆ (6 ราย) เป็นต้น

การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคเหตุปัจจัยทางกายภาพ เป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมมากขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและควบคุมการเกิดโรคที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

ผู้เรียบเรียง

สุชาดา มีศรี

บรรณาธิการวิชาการ

ดร.แสงโสม ศิริพานิช

Fig.1 Reported Cases of Physical Hazard by Month, Thailand 2013

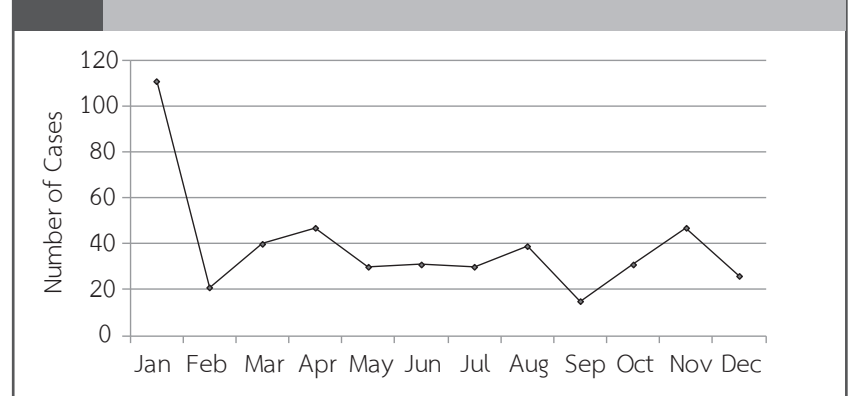

Fig.2

Reported Cases of Physical Hazard per 100,000 Population by Region, Thailand 2013

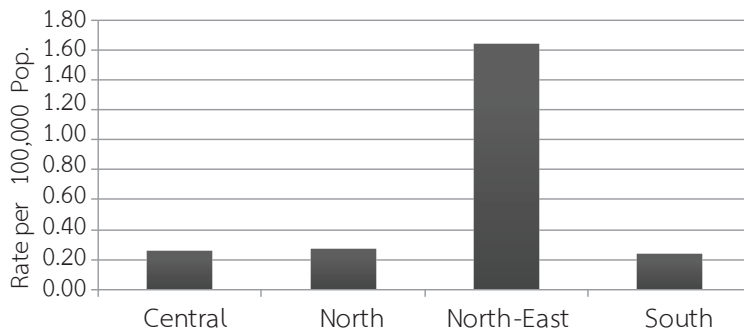

Fig.3

Reported Cases of Physical Hazard per 100,000 Population by Age-group, Thailand 2013

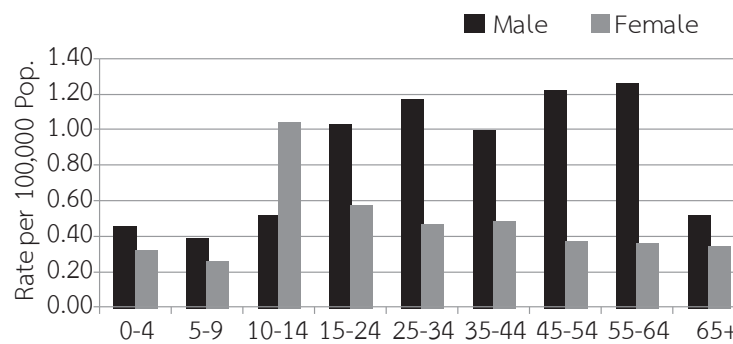

Fig.4

Reported Cases of Physical hazard per 100,000 Population by Province, Thailand 2013

